

ГОДИШНИК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФСКИ ФАКУЛТЕТ

Книга 2 – ГЕОГРАФИЯ

Том 112

ANNUAL OF SOFIA UNIVERSITY “ST. KLIMENT OHRIDSKI”

FACULTY DE GEOLOGIE ET GEOGRAPHIE

Livre 2 – GEOGRAPHIE

Volume 112

ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМИТЕ
ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В СЕВЕРОЗАПА-
ДЕН РАЙОН ОТ НИВО II В ПЕРИОДА 2007–2013 г.

ВЕСЕЛИНА ГОСПОДИНОВА

Катедра „Регионална и политическа география“

e-mail: gospodinova.ves@gmail.com

Veselina Gospodinova. CROSS-BORDER COOPERATION PROGRAMMES IMPACT IN NORTHWEST NUTS II REGION IN THE PERIOD 2007–2013

The purpose of the paper is to study the impact of the cross-border cooperation programmes in the Northwest NUTS II Region of Bulgaria in the period 2007–2013.

The results to be achieved with the study is to assess the effectiveness of EU CBC programmes in one of the most backward EU NUTS II region and to identify the positive and negative effects of various interventions realized with EU funding. In addition, the study evaluates the outputs and results of different types of measures, incl. hard and soft projects and their influence on the local economic and sustainable development as well as their contribution to achieving the objectives of EU cohesion policy in the observed programming period.

The conclusion made in the paper is directly related to the cross-border and transnational cooperation with specific focus on particular geographical area. Best practices and challenges are also identified and related to the needs and objectives of the target region in the new programming period 2014–2020.

Key words: Cross-border cooperation (CBC), Programmes, Impact, NUTSII Region, Bulgaria.

ВЪВЕДЕНИЕ

Независимо че е обект на засилени процеси на интеграция, територията на Европейския съюз все още не представлява изцяло функционална единица. Наличието на разнородни административни системи създава бариери за балансирано развитие на различните европейски региони. Граничните региони представляват приблизително 40% от територията на ЕС и се населяват от една трета от неговите 500 млн. жители. Тези територии са често икономически слаби, със сравнително слабо развита инфраструктура и значително висока безработица в сравнение с по-централните региони в рамките на отделните държави (Bohm 2014).

С цел да се адресират тези значителни диспропорции между регионите и да се засилят напредъкът и конкурентоспособността на най-изостаналите трансгранични територии, през 1990 г. се разработва инициативата за трансгранично сътрудничество на Общността. Десет години по-късно т.нар. ИНТЕРРЕГ инициатива се реорганизира като официална цел на европейската кохезионна политика.

Европейското трансгранично сътрудничество има за цел да се справи с общите предизвикателства в граничните региони, както и да разгърне неоползотворения потенциал на тези територии с оглед на общото хармонично развитие на Съюза (http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/#1).

През последните 25 години Европейският съюз стартира различни трансгранични програми за сътрудничество, като някои от тях се изпълняват едновременно в един и същи регион поради фактическата му граница с повече от една съседна страна. Въпреки постигнатия напредък все още обаче съществуват предизвикателства в различни сфери като инфраструктура, безработица, здравеопазване и др.

Актуалността на темата на настоящата публикация произтича от факта, че ИНТЕРРЕГ инициативата все още продължава да се прилага под формата на програми за трансгранично сътрудничество (ТГС), вкл. на територията на Северозападния район от ниво II (СЗР), и редица институции, местни власти и неправителствен сектор разчитат на тях за реализирането на важни проекти, с които да преодолеят гореспоменатите предизвикателства. Статията включва кратък преглед на целите, приоритетите и отпуснатия финансов ресурс, както и обобщение на изпълнените проекти по видове мерки на двете действащи в СЗР програми за трансгранично сътрудничество.

ЦЕЛ, МЕТОДИ И РАБОТНА ХИПОТЕЗА

Целта на настоящата публикация е да анализира ролята на две от програмите ИНТЕРРЕГ, изпълнявани в СЗР на Р. България в периода 2007–2013 г. Предмет на изследване са Програмата за ТГС България – Сърбия и Програмата за ТГС Румъния – България. Обект на изследване е територията на Северозападния район от ниво II, където тези две програми се прилагат. Главната задача е да се идентифицират положителните и отрицателните ефекти от различните интервенции, изпълнени с финансиране от програмите за трансгранично сътрудничество на ЕС и да се оцени по какъв начин отделните мерки (твърди и меки) са въздействали върху местното икономическо и устойчиво развитие.

Северозападният район от ниво II на Р. България е избран за целите на настоящото проучване поради факта, че съгласно ЕВРОСТАТ и различни анализи това е най-изостаналата територия на Европейския съюз. Северозападният район има обща граница с 1) Югозападния район от ниво II на Румъния, който също е изправен пред значителни икономически и социални предизвикателства, и 2) Южна и Източна Сърбия с подобни социално-икономически ограничения. Трите района от ниво II в България, Румъния и Сърбия се характеризират с широко географско и екологично разнообразие. В програмните документи за трансгранично сътрудничество (Програмата за трансгранично сътрудничество България – Сърбия 2007–2013 и Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния–България 2007–2013) е подчертано, че най-голямото преимущество на тези територии е тяхното географско местоположение в центъра на Балканския полуостров, на река Дунав с нейния голям потенциал за широко разнообразие от дейности. Поради това обстоятелство географското местоположение е „...подценено при оценката на факторите за всеобщото социално-икономическо, културно и политическо развитие ... и е основен източник на ресурси и блага“ (Стойчев 2011).

Анализът проверява следната *работна хипотеза*: поради социално-икономическите характеристики на Северозападния район от ниво II на Р. България и сходните приоритети и мерки в двете програми за трансгранично сътрудничество, изпълнявани в периода 2007–2013 г., европейските средства, разходвани по ТГС програмите за целевата територия следва да имат най-голямо въздействие, а изпълнените трансгранични проекти – незабавни ефекти върху местната икономика и благосъстоянието на обществото.

За проверка на тази хипотеза са използвани различни количествени методи с някои качествени елементи. Анализирани са положителните и негативните ефекти от отделните интервенции, реализирани с европейско финансиране в рамките на програмите за ТГС, както по видове, така и според общия ефект върху ключови статистически индикатори. Приложени са следните научни подходи: исторически, хорологичен, генетичен и дедуктивен. Конкрет-

ното изследване се базира на показателите: БВП, ниво на заетост и разходи за НИРД, обобщени чрез статистическа обработка и сравнителен анализ. Тези индикатори са избрани по две причини: първо, защото те се използват за измерването на напредъка по постигането на целите на стратегията „Европа 2020“; и второ, защото *политиките за развитие трябва да изискват по-високо качество и по-концентрирани инвестиции*¹, които се измерват основно чрез избраните статистически индикатори.

НОРМАТИВНА ОСНОВА

Номенклатурата на статистическите териториални единици, съкратено NUTS (от френски: Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) е географска номенклатура, която разделя територията на Европейския съюз (ЕС) на региони от три различни нива (NUTS 1, 2 и респективно 3, от по-големи към по-малки териториални единици).

Номенклатурата NUTS се базира на Регламент (ЕС) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), който се актуализира периодично.

Регионите от ниво 2 (NUTS 2) са основните регионални единици за прилагане на регионалните политики, а за целите на трансграничното сътрудничество частично или изцяло тяхната територия формира друга териториална структура – Еврорегион.

Асоциацията на европейските гранични региони (The Association of European Border regions – ABER) установява следните критерии за идентифициране на Еврорегионите (Lochman 2009):

- сдружение на местни или регионални власти от двете страни на националната граница;
- трансгранична асоциация с постоянен секретариат и технически и административен екип със собствени ресурси;
- в частния сектор въз основа на сдружения с нестопанска цел или фондации от двете страни на границата съгласно съответното действащо национално законодателство;
- в публичния сектор, базиран на междудържавни споразумения, които освен останалото включват и участието на териториалните власти.

От гледна точка на програмите за сътрудничество INTERREG избраната целева територия (Северозападния район от ниво 2 на Р. България) изпълнява мерки, финансирани от ЕС като част от Еврорегион, тъй като и двете трансгранични програми за сътрудничество могат да бъдат дефинирани като

¹ Sunley, Pete. Urban and Regional Growth (2002).

трансгранични асоциации с постоянен секретариат и технически и административен екип със собствени ресурси.

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА СЕВЕРОЗАПАДНИЯ РАЙОН ОТ НИВО 2 НА Р. БЪЛГАРИЯ

Северозападния район включва 5 административни единици от трето ниво (NUTS III) – Видин (BG311), Монтана (BG312), Враца (BG313), Плевен (BG314) и Ловеч (BG315) и 51 общини (LAU 1).

Фиг. 1. Административно-териториални единици от трето ниво (NUTS III)

Fig. 1. Administrative-territorial units (NUTS III)

Основните социално-икономически характеристики на региона са както следва:

Социално-икономически характеристики на Северозападния район от ниво 2 (NUTS II)
на Р. България (2015)²

Socio-economic Characteristics of Northwest NUTS II Region of Bulgaria (2015)

Регион/област	Територия	Население (2015)	Общини	Населени места	Градове	БВП* (2015)	БВП на глава от насел.* (2015)	Ниво на заетост на населението 15+ (2015)
	кв.м.	брой	брой	брой	брой	млн. лв.	лева	%
България	111,002	7,177,991	264	5,302	257	83,612	11,574	49,10
Северозападен район (СЗР)	19,070	790,526	51	646	45	5,932	7,381	41,00
Видин	3,033	92,298	11	142	7	570	6,034	40,90
Враца	3,620	173,588	10	123	8	1,678	9,494	37,50
Ловеч	4,129	132,503	8	128	8	1,027	7,635	39,00
Монтана	3,636	138,269	11	130	8	929	6,611	39,30
Плевен	4,653	253,868	11	123	14	1,728	6,710	45,20
% СЗР/БГ	17%	11%	19%	12%	18%	7%	64%	–

Източник: Национален статистически институт

Националната стратегия за регионално развитие 2012–2022 определя следните важни характеристики и потенциал за развитие на Северозападния район:

- Благоприятното географско положение, съхранените природни дадености и културното и историческото наследство са възможност за развитие на туризма и нарастване на потенциала на туристическата индустрия;

- Качеството на околната среда и екологичните условия повишават привлекателността на територията за обитаване, бизнес и туризъм;

- Транспортната инфраструктура – трансевропейски транспортни коридори – № 4 и 7 (р. Дунав), пристанищата и фериботните комплекси, мултимодалните превози и изграждането на втори мост на р. Дунав при Видин–Калафат и трети мост при Оряхово–Бекет, са потенциали за развитие на бизнеса и туризма, както и за ефективно трансгранично сътрудничество;

- Река Дунав притежава сериозен транспортен и енергиен потенциал и като воден ресурс има важно значение за икономическото развитие на района.

Така дефинираните характеристики и потенциал за развитие са взети под внимание в двете програми за трансгранично сътрудничество, действащи в ре-

² Основните социално-икономически характеристики на СЗР са посочени към 2015 г., тъй като съгл. Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999 срокът за допустимост на разходите за програмния период 2007–2013 г. е от 1 януари 2007 до 31 декември 2015 г., т.е. към края на 2015 г. реално се отчитат постигнатият напредък и ефектите от изпълнението на програмите, финансирани от ЕС за този програмен период.

гиона за периода 2007–2013 г., както по отношение на целите и очакваните резултати, така и по отношение на проектите, които следва да бъдат изпълнявани.

ПРОГРАМИ ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ИНТЕРРЕГ В СЕВЕРОЗАПАДНИЯ РАЙОН ОТ НИВО 2 (NUTS II) НА Р. БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2007–2013 г.

От общо 60-те програми за сътрудничество на ЕС за периода 2007–2013 г. с общ ресурс от 6 млрд. евро за най-разнообразни дейности, свързани със засилването на трансграничното сътрудничество, две програми с общ бюджет от близо 229 млн. евро (11,6 млн. евро по Програмата за ТГС България–Сърбия и 217,8 млн. евро по Програмата за ТГС Румъния–България) са предназначени за някои от административните единици от трето ниво (NUTS III) в Северозападния район на България. По-конкретно, допустимите области, които попадат в обхвата на двете програми за ТГС и са част от Северозападния район на България, са следните:

- Програма за ТГС Румъния–България – областите Видин, Враца, Монтана и Плевен;
- Програма за ТГС България – Сърбия – областите Видин и Монтана.

Следва да се отбележи, че от всички териториални единици от ниво 3, които формират територията на целевия регион, само област Ловеч не е включена като допустима в нито една от двете трансгранични програми.

В рамките на няколко обявени покани за набиране на проектни предложения е договорен значителен брой проекти в допустимите териториални единици, които са обобщени по-долу:

Таблица 2
Table 2

Кратка информация за проектите в Северозападния район от ниво 2 на България,
финансирани от Програмата за ТГС Румъния–България 2007–2013
Summary of Projects in Northwest NUTS II Region in Bulgaria
funded by CBC Programme Romania–Bulgaria 2007–2013

Приоритетна ос (ПО)	Брой проекти (завършени)	Договорени средства (млн. евро)	Бюджет по административни единици от ниво 3 (NUTS III)							
			Видин	% от общото	Враца	% от общото	Монтана	% от общото	Плевен	% от общото
ПО 1: Достъпност	13	38,3		0%	1,6	4%		0%	1,4	4%
ПО 2: Околна среда	9	25,1	0,9	0%	1,3	5%	0,1	0%	0,3	1%

ПО 3: Икономическо и социално развитие	44	20,2	1,4	7%	2,9	14%	3,1	15%	2,2	11%
ПО: Техническа помощ	1	5,1		0%		0%		0%	0,02	3%
Общо	67	88,7	1,4	2%	5,7	6%	3,2	4%	3,9	4%

Източник: <http://www.cbcrromaniabulgaria.eu/index.php?page=proiecte-lista>

Забележки:

- 1) Договорените средства са равни на общата стойност на договорите за БФП, подписани, вкл. с бенефициенти, които могат да бъдат и извън целевата територия;
- 2) Делът на общия бюджет по области е изчислен като съотношение: бюджет за административна единица NUTS III/общо договорените средства

Таблица 3

Table 3

Кратка информация за проектите в Северозападния район от ниво 2 на България, финансирани от Програмата за ТГС България–Сърбия 2007–2013
Summary of Projects in Northwest NUTS II Region in Bulgaria
funded by CBC Programme Bulgaria–Serbia 2007–2013

Приоритетна ос (ПО)	Брой проекти	Договорени средства (млн. евро)	Средна стойност на проект (млн. евро)	Бюджет по административни единици от ниво 3 (NUTS III)			
				Видин (млн. евро)	% от общото	Монтана (млн. евро)	% от общото
ПО 1: Развитие на дребномащабна инфраструктура	19	8,3	0,5	4,0	47%	4,3	53%
ПО 2: Укрепване капацитета за общо планиране, разрешаване на проблеми и развитие	41	5,7	0,1	4,2	76%	1,4	24%
Общо	60	14,0	0,2	8,2	59%	5,7	41%

Източник: <http://07-13.ipacbc-bgrs.eu/page.php?c=59>

Забележки:

- 1) Не е налична информация за разпределение на бюджета по териториални единици от ниво 3 (NUTS III). Следователно разпределението на бюджета по административни единици от ниво 3 е изчислено на базата на средната проектна стойност по приоритетни оси;
- 2) Договорената стойност е равна на общия финансов ресурс на проектите, предоставен на всички бенефициенти (някои от тях може да са извън целевата територия);
- 3) Делът на общия бюджет по области е изчислен като съотношение: бюджет за административна единица NUTS III/общо договорените средства

ПРИНОС НА ДВЕТЕ ПРОГРАМИ ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ИЗБРАНИТЕ КЛЮЧОВИ СТАТИСТИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

Преди да бъдат сравнени базовите стойности (към 2007 г.) на избраните ключови статистически индикатори, посочени по-горе с техните стойности към 2015 г., е важно да се отбележи, че двете програми за ТГС, действащи в целевия регион, са в допълнение на другите донорски средства от ЕС, отпуснати основно по линия на националните оперативни програми (ОП).

Според последващата оценка на Регионалния план за развитие на Северозападния район от ниво 2 на България за периода 2007–2013 г. общата стойност на предоставените средства по Оперативните програми е близо 1,3 млрд. евро. Най-голям дял от тези средства са използвани за развитието на транспорта, техническата и екологична инфраструктура (60%), следвани от инвестиции за насърчаване на конкурентоспособността на регионалната икономика (27%) и повишаване атрактивността на средата и условията за живот в населените места (13%).

Общият ефект от всички тези публични средства по териториални единици от ниво 3 в целевия регион е представен в следващата таблица:

Таблица 4
Table 4

Сравнение на избрани ключови статистически индикатори
Comparison of Key Statistical Indicators

Териториални единици NUTS/ година	БВП (млн. евро)			Заетост % Население 15–64 години			Разходи за НИРД (хил. евро)		
	2010	2012	2015	2010	2012	2015	2010	2012	2015
Северозападен район от ниво 2	2,750	2,960	3,075	54,9	54,4	55,7	2,988	4,444	17,009
Видин	280	280	295	48,7	52,2	58,8	..	266	251
Монтана	425	460	514	55,4	53,3	53,7	0	..	482
Враца	785	866	826	58,1	57,9	50,3	1,940
Плевен	796	852	914	52,4	55,5	61,2	1,627	1,949	6,931
Ловеч	464	502	526	59,8	52,9	54,6	1,361	2,229	7,405

Източник: Национален статистически институт

Както вече бе споменато, двете програми за трансгранично сътрудничество са допълващи, тъй като техният принос към общото публично финансиране е 102,6 млн. евро, или 14%³. Въпреки това не трябва да се пренебрегват някои важни факти, като например: 1) договорената стойност невинаги е усвоена изцяло поради наличието на спестявания в резултат на проведени процедури за възлагане на обществени поръчки или наложени финансови ко-

³ Изчислено на база на общите договорени средства.

рекции при откриване на нередности; и 2) само част от общо договорените средства се разходват в целевия регион, тъй като не всички партньори по проектите са регистрирани в съответната административно-териториална единица от трето ниво (NUTS III). Следователно действителният финансов принос на програмите ИНТЕРРЕГ е не повече от половината (или дори по-малко) от първоначално договорения финансов ресурс.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът показва, че общата публична финансова подкрепа за Северо-западния район от ниво 2 на България е довела до подобрене в стойностите на избраните статистически индикатори, а програмите за трансгранично сътрудничество също имат своя принос към крайните стойности на тези индикатори. Още повече че инициативата ИНТЕРРЕГ е директно свързана със специфични проблеми и предизвикателства на Еврорегиона, част от който са съответните административно-териториални единици NUTS II, като нейният индиректен ефект е дори по-висок.

Също така обаче следва да се отбележи, че безвъзмездното финансиране на различни видове проекти има както положителен, така и отрицателен ефект върху местната икономика и поведението на обществото. Причината за това е, че някои проекти, които могат да бъдат реализирани изцяло или частично с финансови инструменти, все още се изпълняват единствено с донорски средства. Това води до необосновани инвестиции, които консумират неефективно ресурсите и създават недостиг в някои сегменти на регионалната социално-икономическа структура за сметка на други, които имат по-голяма нужда и приоритетно трябва да получат публичен ресурс.

От друга страна, както твърди Майкъл Портър, „...териториите могат да създават конкурентно предимство... , а местната власт може да се намесва, за да подпомогне идентифицирането на правилните възможности“ (Porter 1990, 1995). Следователно, когато се разработват програмите за трансгранично сътрудничество, компетентните власти трябва да разглеждат региона NUTS II като част от по-големия Еврорегион, попадащ в обхвата на дефиницията, представена в настоящата публикация. По този начин тези специфични територии биха могли повече да се възползват не само от инициативата ИНТЕРРЕГ, но също и от механизми като Европейска група за териториално сътрудничество (ЕГТС) или Европейска група от икономически интерес (ЕГИИ), които биха допълнили ефикасно наличното европейско, национално или трансгранично финансиране. В същото време, тъй като тези механизми имат свои собствени инвестиционни стратегии и действат като местни клъстери, те неизбежно ще засилят *регионалната интеграция в Европа и ще увеличат специализацията на европейските региони* (Krugman and Venables 1990).

ЛИТЕРАТУРА

- Стойчев, К. 2011. Проблеми на геоикономическия преход на балканските страни. – *Год. на СУ, ГГФ*, кн. 2 – География, т. 104.
- Bohm, H. 2014. A Comparison of Governance forms for Cross Border Cooperation within the EU. – *Journal of Cross Border Studies*, vol. 9, 36–50.
- Bohm, H. 2015. Czech-Polish Borders: Comparison of the EU Funds for Cross Border Cooperation of Schools in Selected Euroregions. – *Cross Border review Book*, Central European Service for Cross-Border Initiatives (CESCI), European Institute of Cross-Border Studies (Esztergom), 59–73.
- Krugman, P. and A. Venables. 1990. Integration and the Competitiveness of Peripheral Industry. – In: *Unity with Diversity in the European Economy*. C. Bliss and J. Braga de Macedo (eds). Cambridge University Press, 56–75.
- Lochman, O. 2009. Implementation of the European dimension into the curriculum of lower secondary schools. Dissertation thesis, 248 p.
- Porter, M. 1990. *The Competitive Advantage of Nations*. New York: Free Press.
- Porter, M. 1995. The Competitive Advantage of the Inner City. – *Harvard Business Review*, vol. 74 (May–June), 55–71.
- Sunly, P. 2002. Urban and Regional Growth. – In: *A Companion to Economic Geography*, 187–201.

Интернет източници

- Доклади относно резултатите от последващата оценка за изпълнението на регионалните планове за развитие на шесте района от ниво 2 за периода 2007–2013 г., <http://www.mrrb.government.bg/?controller=articles&id=6568>
- ИНТЕРРЕГ А – Трансгранично сътрудничество, http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/#1
- Карта на районите от ниво 2 на Р. България, https://gradat.bg/news/2018/04/23/3167498_arh_belin_mollov_varianti_za_novi_raioni_za_planirane
- Национален статистически институт, <http://www.nsi.bg/>
- Номенклатурата на статистическите териториални единици (NUTS – Nomenclature of Territorial Units for Statistics), <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/overview>
- Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприєдинителна помощ (ИПП) България–Сърбия 2007–2013, <http://07-13.ipabc-bgrs.eu/bg/page.php?c=17>
- Програма за трансгранично сътрудничество Румъния–България 2007–2013, <http://www.cbromanibulgaria.eu/index.php?page=documente-publicatii>
- Списък на проектите, Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприєдинителна помощ (ИПП) България–Сърбия 2007–2013, <http://07-13.ipabc-bgrs.eu/page.php?c=59>
- Списък на проектите, Програма за трансгранично сътрудничество Румъния–България 2007–2013, <http://www.cbromanibulgaria.eu/index.php?page=proiecte-lista>

SUMMARY
CROSS-BORDER COOPERATION PROGRAMMES IMPACT IN NORTHWEST NUTS II
REGION IN THE PERIOD 2007–2013

Although subject to advanced processes of integration, the territory of the EU does not yet represent a fully functional unit. The deferring administrative systems create barriers to the balanced development of European regions. Border areas of the EU are often economically weak, with relatively underdeveloped infrastructure and significantly higher unemployment in comparison to more central regions within their respective states (Bohm 2014). To address these large disproportions and to make the most backward cross border territories more advanced and competitive, the cross border cooperation was developed as a Community initiative in 1990.

The study focuses on the role of the two INTERREG programmes implemented in the period 2007–2013 in the Northwest Nuts II Region of Bulgaria (Romania–Bulgaria and Bulgaria–Serbia) and evaluates how the various measures influenced the local economic and sustainable development.

The total allocated EU funding in the Northwest Region for the period 2007–2013 is ~ 1,3 BEUR. These funds are used for development of the transport, technical and environmental infrastructure (60%), for enhancing the competitiveness of regional economy (27%) and improving the living conditions in settlements (13%). In this respect, the two CBC programmes are supplementary with contribution to the overall public funding of 102,6 MEUR or 14%⁴.

The analysis shows that the overall public financing for the Northwest Region of Bulgaria has led to improvement of selected statistical indicators and the CBC programmes have also their input. Yet, the grant financing of various types of projects has positive as well as negative impact on the local economy and community behavior.

Therefore, when designing the CBC programmes, the NUTS II regions should be considered as part of a bigger Euroregion. Thus, these specific territories could benefit greater not only from INTERREG initiatives but also from mechanism such as European Group for Territorial Cooperation or European Economic Interests Group which have their own investment strategies and act like local clusters.

Постъпила април 2019 г.

⁴ Calculated on the basis of total contracted amount.